

OBVESTILO KOMISIJE**Smernice glede razlage in uporabe člena 6a Direktive 98/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu potrošnikov pri označevanju cen potrošnikom ponujenih proizvodov****(Besedilo velja za EGP)**

(2021/C 526/02)

KAZALO

	<i>Stran</i>
UVOD	131
1. PODROČJE UPORABE ČLENA 6A	132
1.1. Pomen „objave znižane cene“	132
1.2. Zadevni trgovci	133
2. NAVEDBA „PREJŠNJE“ CENE	134
2.1. Splošna pravila	134
2.2. Navedba „prejšnje“ cene v primeru splošnih objav znižane cene	135
2.3. Programi zvestobe in prilagojene znižane cene	136
3. MEDSEBOJNI VPLIV Z DIREKTIVO O NEPOŠTENIH POSLOVNIH PRAKSAH	137
4. REGULATIVNE MOŽNOSTI	138
4.1. Pokvarljivo blago	138
4.2. Novosti v ponudbi	139
4.3. Postopna zniževanja cen	139

UVOD

Namen Direktive 98/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o označevanju cen) je potrošnikom omogočiti, da zlahka ocenijo in primerjajo cene proizvodov na podlagi enotnega in preglednega obveščanja. Potrošniki lahko tako sprejemajo bolj informirane odločitve ⁽²⁾.

Direktiva o označevanju cen določa, da morajo trgovci prodajno ceno in ceno na enoto „nedvoumno, lahko prepoznavno in čitljivo“ označiti (npr. cena za en kilogram, en liter ali drugačno posamično količinsko enoto, ki se v zadevni državi članici splošno in običajno uporablja). Spremenjena je bila z Direktivo (EU) 2019/2161 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, ki ji je dodala posebna pravila, tj. člen 6a o objavah znižane cene. Direktiva (EU) 2019/2161 se bo po EU začela uporabljati od 28. maja 2022.

Novi člen 6a direktive o označevanju cen obravnava vprašanje preglednosti znižanih cen ⁽⁴⁾ z uvedbo posebnih pravil za zagotovitev, da so prave. Namen člena 6a je preprečiti, da bi trgovci umetno zviševali referenčno ceno in/ali zavajali potrošnike o količini popusta. Navedeni člen povečuje preglednost in zagotavlja, da potrošniki ob objavi znižane cene dejansko plačajo manj za blago. Nova določba o zniževanju cen organom kazenskega pregona in organom za nadzor trga tudi omogoča, da lažje nadzorujejo poštenost znižanih cen, saj določa jasna pravila o referenčni „prejšnji“ ceni, na kateri mora temeljiti razglašena znižana cena.

S tem obvestilom se zagotavljajo smernice o tem, kako bi bilo treba razlagati in uporabljati te nove določbe o objavi znižanih cen. Da bi se zagotovila pravna varnost in olajšalo izvajanje, so v njem poudarjene težave, skupne vsem državam članicam, vključno z medsebojnim vplivom direktive o označevanju cen in druge zakonodaje EU.

Obvestilo ne vsebuje analize uporabe direktive o označevanju cen v posameznih državah članicah, niti odločitev nacionalnih sodišč in drugih pristojnih organov. Poleg različnih virov informacij, ki so na voljo v državah članicah, so informacije o nacionalnih določbah, s katerimi je direktiva o označevanju cen prenesena v nacionalno zakonodajo, o sodni praksi in pravni literaturi na voljo v zbirki podatkov o potrošniškem pravu, dostopni na portalu e-pravosodje ⁽⁵⁾.

Kadar ni drugače določeno, velja, da so členi, navedeni v tem obvestilu, členi direktive o označevanju cen, kot so bili naknadno in nazadnje spremenjeni z Direktivo (EU) 2019/2161. Kadar citati besedila Direktive vsebujejo vidne poudarke, je take poudarke dodala Komisija.

To obvestilo je naslovljeno na države članice EU ter na Islandijo, Lihtenštajn in Norveško, ki so podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ⁽⁶⁾ (EGP). Sklice na EU, Unijo ali enotni trg bi bilo torej treba razumeti kot sklice na EGP ali na trg EGP.

To obvestilo je namenjeno zgolj zagotovitvi smernic – pravno veljavna so le besedila same zakonodaje Unije. Vsaka uradna razlaga zakonodaje mora izhajati iz besedila Direktive in neposredno iz odločb Sodišča Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Sodišče). V tem obvestilu so upoštewane odločbe Sodišča, objavljene do oktobra 2021, in iz njega ni mogoče sklepati o nadaljnjem razvoju sodne prakse Sodišča.

Stališča, izražena v tem obvestilu, ne morejo prejudicirati stališč, ki bi jih Evropska komisija lahko izrazila pred Sodiščem. Informacije v tem obvestilu so splošne in se ne nanašajo na nobene določene posameznike ali subjekte. Niti Evropska komisija niti osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za kakršno koli uporabo informacij, navedenih v nadaljevanju.

⁽¹⁾ Direktiva 98/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 o varstvu potrošnikov pri označevanju cen potrošnikom ponujenih proizvodov (v nadaljnjem besedilu: direktiva o označevanju cen) (UL L 80, 18.3.1998, str. 27).

⁽²⁾ Glej uvodni izjavi 6 in 12 direktive o označevanju cen.

⁽³⁾ Direktiva (EU) 2019/2161 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in direktiv 98/6/ES, 2005/29/ES ter 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi boljšega izvrševanja in posodobitve pravil Unije o varstvu potrošnikov (UL L 328, 18.12.2019, str. 7).

⁽⁴⁾ Nacionalni organi za varstvo potrošnikov so leta 2018 v okviru mreže za sodelovanje na področju varstva potrošnikov izvedli letni pregled spletišč e-trgovin, ki poteka po vsej EU in ga je usklajevala Komisija. Ta pregled je obravnaval preglednost cen, vključno z njihovimi zniževanji. Organi za varstvo potrošnikov so pri več kot 31 % od 431 spletišč e-trgovin, ki ponujajo popuste, posumili, da posebne ponudbe niso pristne, ali ugotovili, da popust ni jasno izračunan. Sporočilo Komisije za medije z dne 19. februarja 2019: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/IP_19_1333.

⁽⁵⁾ https://e-justice.europa.eu/591/SL/consumer_law_database?init=true.

⁽⁶⁾ UL L 1, 3.1.1994, str. 3.

Ker to obvestilo odraža stanje v času priprave, se lahko smernice, ki jih ponuja, pozneje spremenijo.

1. PODROČJE UPORABE ČLENA 6A

Člen 6a

1. Pri vsaki objavi znižane cene je navedena prejšnja cena, ki jo je trgovec uporabljal v določenem obdobju pred uporabo znižane cene.
2. Prejšnja cena pomeni najnižjo ceno, ki jo je trgovec uporabljal v obdobju, ki ni krajše od 30 dni pred uporabo znižane cene.
3. Države članice lahko določijo drugačna pravila za blago, ki se lahko hitro pokvari ali mu hitro poteče rok uporabe.
4. Kadar je izdelek na trgu manj kot 30 dni, lahko države članice določijo tudi obdobje, ki je krajše od obdobja iz odstavka 2.
5. Države članice lahko določijo, da je v primeru postopnega zniževanja cene prejšnja cena tista cena, ki ni bila znižana pred prvo uporabo znižane cene.

1.1. Pomen „objave znižane cene“

Člen 6a se uporablja za izjave prodajalca za pospeševanje prodaje, da je znižal ceno, ki jo zaračunava za blago. Znižana cena bi bila lahko na primer objavljena

- v odstotkih (%), npr. „20-odstotni popust“ ali kot določen znesek, npr. „popust v višini 10 EUR“;
- z navedbo nove (nižje) cene skupaj z navedbo prej uporabljene (višje) cene. Prejšnja cena je lahko predstavljena v prečrtani obliki. Npr. „zdaj 50 EUR, prej 100 EUR“ ali „50 EUR / ~~100 EUR~~“;
- s katero koli drugo tehniko pospeševanja prodaje, kot je „toda danes brez plačila DDV“, ki potrošniku pove, da je znižanje cene enako vrednosti DDV (kar ne pomeni, da se DDV ne pobira);
- s predstavitvijo sedanje cene kot „začetne“ cene ali podobno in navedbo višje cene kot prihodnje običajne cene.

Člen 6a se uporablja za objave znižanih cen, ko se nanaša na določeno blago v ponudbi trgovca in ko je posledica splošne objave znižanih cen (glej oddelek 2.2 in 3).

Člen 6a ne obravnava, in **na noben način ne omejuje, cenovnih nihanj in zniževanj cen**, ki ne vključujejo objave znižane cene. Namen člena 6a je namreč obravnavanje „objave“ znižane cene. Zato ne zajema dolgoročnih ureditev, ki potrošnikom omogočajo, da imajo sistematično koristi od znižanih cen in posebnih individualnih znižanih cen (glej oddelek 2.3 o programih zvestobe in prilagojenih znižanih cenah).

Člen 6a se uporablja ne glede na to, ali je z objavo znižane cene navedeno merljivo zniževanje cen. Za objave, kot so na primer „razprodajna“ cena, „posebna ponudba“ ali „ponudba za črni petek“, ki **ustvarjajo vtis zniževanja cene, se prav tako uporablja člen 6a**, navesti pa je treba „prejšnjo“ ceno za blago, na katero se nanaša objava (glej oddelek 2.2 o splošnih objavah znižanih cen).

Člen 6a pa se nasprotno ne uporablja za **splošne trženjske navedbe, s katerimi se ponudba trgovca promovira tako, da se primerja s ponudbami drugih trgovcev, ne da bi se vzbudil ali ustvaril vtis zniževanja cene**, kot je navedba „najboljše/najnižje cene“. Za take navedbe pa velja direktiva o nepoštenih poslovnih praksah (glej oddelek 3 o medsebojnem vplivu direktive o označevanju cen in direktive o nepoštenih poslovnih praksah).

Člen 6a se prav tako **ne uporablja za druge tehnike promoviranja cenovnih prednosti**, ki niso zniževanja cene, kot so primerjave cen in vezane (pogojene) ponudbe. Za te druge tehnike promoviranja cenovnih prednosti se še naprej uporablja direktiva o nepoštenih poslovnih praksah (glej oddelek 3).

Kar zadeva pojem „cena“, člen 6a zajema „prodajno ceno“, kot je opredeljena v členu 2, točka (a), direktive o označevanju cen (7). Direktiva o označevanju cen vsebuje tudi zahtevo o navedbi „cene na enoto“, kot je opredeljena v členu 2, točka (b) (8). Na proizvodih, ki se prodajajo v razsutem stanju (npr. tekstil, gradbeni material, hrana) (9), pri katerih prodajne cene ni mogoče določiti, dokler potrošnik ne navede, koliko blaga potrebuje, „mora biti označena samo cena na enoto“ v skladu s členom 3(3) direktive o označevanju cen. Člen 6a se uporablja tudi za objave znižane cene, kadar se te objave v zvezi s takim blagom nanašajo na ceno na enoto (10). V teh primerih se člen 6a uporablja za navedbo „prejšnje“ cene na enoto.

Direktiva o označevanju cen se uporablja za „proizvode“, ki jih je treba v okviru navedene direktive razlagati kot „blago“. „Blago“ je v drugih določbah potrošniškega prava EU (11) opredeljeno kot premično blago. Zato se direktiva o označevanju, vključno s členom 6a, ne uporablja za storitve (12) (vključno z digitalnimi) ali digitalno vsebino.

Člen 6a direktive o označevanju cen se uporablja za objave znižane cene v vseh distribucijskih kanalih (npr. v fizičnih in spletnih trgovinah).

1.2. Zadevni trgovci

Direktiva o označevanju cen se uporablja za trgovca, ki je v členu 2, točka (d), opredeljen kot „vsak[a] fizičn[a] ali prav[n]a oseb[a], ki prodaja ali ponuja za prodajo proizvode, ki sodijo v njegovo trgovsko ali poklicno dejavnost“. Novi člen 6a se torej uporablja za trgovca, ki je dejanska stranka v pogodbi s potrošnikom, tj. prodajalca blaga, vključno s prodajalci, ki uporabljajo posrednike, zlasti spletne tržnice.

Nasprotno pa se člen 6a ne uporablja za posrednike, ki trgovcem zgolj zagotavljajo sredstva za prodajanje njihovih proizvodov (13), kot so spletne tržnice, ali le združujejo in prikazujejo informacije o cenah, ki jih ponujajo drugi prodajalci (platforme za primerjavo cen). Za te posrednike še naprej veljajo splošna pravila o odgovornosti posrednikov in obveznosti iz poklicne skrbnosti. Če pa je posrednik dejanski prodajalec blaga ali ga prodaja v imenu drugega trgovca, veljajo zanj pravila iz direktive o označevanju cen.

Člen 6a se iz istega razloga ne uporablja za objave o vračilu denarja (t. i. *cash-back*), s katerimi tretje osebe, ki niso prodajalci blaga, kot so proizvajalci/distributerji, potrošnikom, ki so kupili zadevno blago, obljublajo, da jim bodo na njihovo individualno zahtevo in v določenem obdobju vrnil del plačane cene. Te prakse vračanja denarja, za katere se še naprej uporablja direktiva o nepoštenih poslovnih praksah, se ne smejo izkoriščati za izogibanje zahtevam direktive o označevanju cen pri objavah znižane cene.

(7) „[P]rodajna cena pomeni končno ceno za enoto proizvoda ali dano količino proizvoda, vključno z DDV in vsemi drugimi dajatvami;“ člen 2, točka (a), direktive o označevanju cen.

(8) „[C]ena na enoto pomeni končno ceno, vključno z DDV in vsemi drugimi dajatvami, za en kilogram, en liter, en meter, en kvadratni meter ali en kubični meter proizvoda ali za drugačno posamično količinsko enoto, ki se v zadevni državi članici splošno in običajno uporablja pri prodaji posebnih izdelkov;“ člen 2, točka (b), direktive o označevanju cen.

(9) „[P]roizvodi v razsutem stanju pomenijo proizvode, ki niso vnaprej pakirani in se merijo v prisotnosti potrošnika;“ člen 2, točka (c), direktive o označevanju cen.

(10) Glej uvodno izjavo 7 direktive o označevanju cen.

(11) V skladu z Direktivo 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta o pravicah potrošnikov (UL L 304, 22.11.2011, str. 64) (v nadaljnjem besedilu: direktiva o pravicah potrošnikov), kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2019/2161, je blago opredeljeno tako: blago pomeni „(a) vsak premični materialni predmet; za blago v smislu te direktive štejejo voda, plin in elektrika, kadar se prodajajo v omejenem obsegu ali določeni količini; (b) vsak premični materialni predmet, ki vključuje digitalno vsebino ali digitalno storitev ali je z njo medsebojno povezan na način, da blago brez te digitalne vsebine ali digitalne storitve ne bi moglo opravljati svoje funkcije (v nadaljnjem besedilu: blago z digitalnimi elementi);“.

(12) Glej Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o izvajanju Direktive 1998/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 o varstvu potrošnikov pri označevanju cen potrošnikom ponujenih proizvodov (COM(2006) 325 final, str. 4).

(13) Na podlagi Direktive 2011/83/EU o pravicah potrošnikov je treba potrošnike vedno obvestiti o identiteti dejanskega trgovca (za dodatne informacije glej smernice v zvezi z direktivo o pravicah potrošnikov).

Člen 6a se uporablja tudi za **trgovce s sedežem zunaj EU, ki usmerjajo prodajo k potrošnikom EU**, vključno s trgovci, ki ponujajo blago prek platform. Uporaba direktive o označevanju cen za trgovce iz držav, ki niso članice EU, je urejena z Uredbo (ES) št. 864/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti (Rim II) ⁽¹⁴⁾. Ta uredba se „v primeru kolizije zakonov uporablja za nepogodbene obveznosti v civilnih in gospodarskih zadevah“.

Člen 6(1) uredbe Rim II

Pravo, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti, nastale zaradi nelojalne konkurence, je pravo države, v kateri je konkurenca ali skupni interes potrošnikov prizadet ali bi bil lahko prizadet.

Člen 6(4) uredbe Rim II

Od prava, ki se uporablja na podlagi tega člena, ni mogoče odstopiti s sporazumom v skladu s členom 14.

Če so izpolnjeni pogoji iz člena 6(1) uredbe Rim II, se direktiva o označevanju cen uporablja za primere kršitev, ki škodujejo skupnemu interesu potrošnikov EU. Od prava, ki se uporablja, v skladu s členom 6(4) uredbe Rim II ni mogoče odstopati s sporazumom o izbiri prava.

Za izvrševanje teh pravil bodo odgovorni nacionalni organi. Po potrebi bodo lahko uporabili svoja preiskovalna in izvršilna pooblastila na podlagi Uredbe (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁵⁾ o sodelovanju na področju varstva potrošnikov.

2. NAVEDBA „PREJŠNJE“ CENE

2.1. Splošna pravila

V skladu z odstavkom 1 člena 6a mora trgovec, ki objavi znižano ceno, navesti „prejšnjo“ ceno. „Prejšnja“ cena je v členu 6a, odstavek 2, opredeljena kot najnižja cena, ki jo je trgovec uporabljal v obdobju, ki ni krajše od 30 dni pred uporabo znižane cene.

Člen 6a, odstavki 3 do 5, daje državam članicam regulativne možnosti, na podlagi katerih lahko v primeru blaga, ki se lahko hitro pokvari ali mu hitro poteče rok uporabe, ki je na trgu manj kot 30 dni oziroma ki se mu cena postopno znižuje, odstopajo od tega splošnega pravila (glej oddelek 4).

Za določitev „prejšnje“ cene, razen za blago, zajeto med regulativne možnosti iz člena 6a, odstavki 3 do 5, **države članice ne smejo določiti obdobja, ki je krajše od 30 dni**. Namen tega vsaj 30-dnevnega referenčnega obdobja je preprečiti trgovcem, da bi manipulirali s cenami in prikazovali njihova lažna zniževanja, npr. da bi cene za kratek čas zvišali in jih pozneje znižali ter to predstavili kot (precej) znižano ceno, ki je zavajajoča za potrošnike. 30-dnevno obdobje za določitev referenčne „prejšnje“ cene tako zagotavlja, da je referenčna cena resnična in ne le trženjsko orodje za to, da bi bilo zniževanje videti privlačnejše.

Odstavek 2 člena 6a **trgovcem ne preprečuje**, da bi kot „prejšnjo“ ceno navedli najnižjo ceno, uporabljeno v obdobju, ki je celo daljše od 30 dni (na primer kot del strategije trženja). Če je navedena „prejšnja“ cena dejansko nižja od najnižje cene v 30 dneh neposredno pred objavo znižane cene, to ne bo v nasprotju z zahtevami iz člena 6a.

Pač pa bo treba proučiti, ali je s pravom EU skladna nacionalna zakonodaja, s katero se za določitev „prejšnje“ cene **zahteva obdobje, daljše od 30 dni**. V skladu s členom 10 direktive o označevanju cen morajo biti vsi nacionalni predpisi, ki presegajo zahteve te direktive, ugodnejši glede obveščanja potrošnikov in primerjave cen, ne da bi posegali v obveznosti držav članic na podlagi PDEU ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁴⁾ Uredba (ES) št. 864/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti („Rim II“) (UL L 199, 31.7.2007, str. 40).

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 345, 27.12.2017, str. 1).

⁽¹⁶⁾ Glej zlasti člena 34 in 36 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Trgovec, ki objavi znižano ceno, mora za izpolnitev člena 6a opredeliti najnižjo ceno, ki jo je za ustrezno blago zaračunal vsaj zadnjih 30 dni pred uporabo znižane cene. Taka **najnižja cena vključuje katero koli prejšnjo „znižano“ ceno v navedenem obdobju**. Če cen, ki so se uporabljale v katerem koli prejšnjem obdobju pospeševanja prodaje, ne upošteva v 30 dneh pred objavo znižane cene, ravna v nasprotju s členom 6a direktive o označevanju cen.

Isto pravilo velja, kadar trgovec znižano ceno predstavi najprej s tem, **da opozori na prihodnje zviševanje cene**, nato manj kot 30 dni uporablja zvišano ceno in šele potem objavi njeno zniževanje. Prejšnja cena za naknadno zniževanje cene mora biti, ne glede to, kako se znižana cena trži, še vedno najnižja cena v zadnjih 30 dneh, tj. v tem primeru prvotna začetna cena (glej tudi oddelek 4.2 o novostih v ponudbi blaga).

Skladno s tem **je treba znižano ceno predstaviti tako, da se navedena „prejšnja“ cena uporabi kot referenčna**, tj. vsak naveden **odstotek znižanja mora temeljiti na „prejšnji“ ceni, kot je bila določena v skladu s členom 6a:**

— Če na primer objavljena znižana cena vključuje „50-odstotni popust“ in je bila najnižja cena v prejšnjih 30 dneh 100 EUR, mora trgovec kot „prejšnjo“ ceno, pri kateri se obračuna 50-odstotno znižanje, predstaviti 100 EUR, kljub temu da je bila zadnja prodajna cena blaga 160 EUR.

Člen 6a trgovcu obenem ne preprečuje, da ob objavi znižane cene **navede druge referenčne cene**, če so te dodatne referenčne cene jasno obrazložene, če ne povzročajo zmede in ne odvrtajo pozornosti potrošnika od navedbe „prejšnje“ cene v skladu s členom 6a.

— Na primer trgovec, ki cene znižuje pogosteje kot enkrat na 30 dni, bi lahko potrošnika o svojih drugih prejšnjih cenah dodatno obvestil tako: „20-odstotni popust od [začetni datum] do [končni datum]: 80 EUR namesto 100 EUR, kar je naša najnižja cena v zadnjih 30 dneh. Naša redna cena zunaj obdobja pospeševanja prodaje v zadnjih 30 dneh (ali 100 dneh itd.) je bila 120 EUR“.

Na splošno se za način, na katerega so take druge referenčne cene predstavljene in izračunane, uporablja direktiva o nepoštenih poslovnih praksah. Trgovci se morajo v zvezi s tem vedno prepričati, da je potrošniku jasno, kaj pomenijo druge navedene referenčne cene.

Člen 6a direktive o označevanju cen od trgovcev ne zahteva, da morajo navesti, **kako dolgo so uporabljali navedeno „prejšnjo“ ceno**. Prav tako ne vpliva na **trajanje akcij znižanih cen**. Od trgovcev zahteva samo, da ob začetku vsakega zniževanja cen navedejo „prejšnjo“ ceno, ki jo lahko ohranjajo v vsem obdobju znižanih cen. Trgovci lahko objavijo znižano ceno za blago v daljšem časovnem obdobju, ki tudi presega 30 dni. Poleg tega, kadar če so cene znižane brez prekinitve dlje kot 30 dni, je „prejšnja“ ceno, ki jo je treba navesti, najnižja cena, ki se je uporabljala vsaj 30 dni pred zniževanjem cen.

Poštenost **predolghih obdobj znižanih cen** v primerjavi s časom, ko se blago prodaja po „polni“ ceni, pa je treba še oceniti na podlagi direktive o nepoštenih poslovnih praksah (glej tudi oddelek 3 o medsebojnem vplivu z direktivo o nepoštenih poslovnih praksah).

Če trgovec blago prek različnih prodajnih kanalov/prodajnih mest (npr. različnih fizičnih in/ali spletnih trgovin) prodaja po različnih cenah in zanje velja splošna objava znižane cene, mora kot „prejšnjo“ ceno za zadevno blago v posameznem prodajnem kanalu/na posameznem prodajnem mestu navesti najnižjo ceno, ki jo je v **navedenem zadevnem prodajnem kanalu/na navedenem zadevnem prodajnem mestu uporabljal** najmanj zadnjih 30 dni.

Zavajajoče objave znižane cene, ki ustvarjajo vtis, da znižanje velja v vseh prodajnih kanalih/na vseh prodajnih mestih zadevnega trgovca, čeprav dejansko velja le v/na nekaterih, je treba oceniti glede na direktivo o nepoštenih poslovnih praksah.

Člen 6a trgovcem ne preprečuje **podaljšanja akcij znižanih cen**, če so potrošniki jasno obveščeni, da gre za podaljšanje, ne pa za novo akcijo znižanih cen, celotna predstavitev kampanje pa ne ustvarja lažnega vtisa za potrošnike.

2.2. Navedba „prejšnje“ cene v primeru splošnih objav znižane cene

Člen 6a trgovcem na splošno ne preprečuje, da bi objavili znižane cene, na primer:

— „danes 20-odstotni popust na vse“ ali

— „ta teden 20-odstotni popust na vse božične okraske“.

Če je znižana cena (kot je opisano v oddelku 1.1) objavljena s splošno izjavo, npr. s fizičnim oglasnim trakom ali s spletnim sporočilom, **„prejšnje“ cene ni treba navesti na istem nosilcu, na katerem je objavljena že sama znižana cena.** Pač pa jo je za posamezno blago, zajeto v objavo, treba navesti **na prodajnem mestu**, tj. na ustreznih etiketah s ceno v trgovinah ali razdelkih s cenami na vmesnikih spletne trgovine.

Trgovec lahko tudi objavi splošno zniževanje cen z **različnimi popusti za različne kategorije blaga**. V takih primerih mora jasno opredeliti kategorije zadevnega blaga in njihove ustrezne znižane cene, na primer:

— „30-odstotni popust na blago z modro piko in 40-odstotni popust na blago z rdečo piko“.

Pri navedbi „prejšnje“ cene za posamezno blago, zajeto v objavo splošnega zniževanja cen, je treba razlikovati dva primera:

- kadar **trgovec** v zadnjih 30 dneh **ne zviša cene** posameznega blaga, zajetega v objavo splošnega zniževanja cen, in v tem obdobju ne organizira drugih (splošnih) zniževanj cen. V tem primeru bo „prejšnja“ cena za namene člena 6a **prodajna cena blaga**, ki se je uporabljala prej, tj. cena, ki je že navedena na etiketi s ceno ali razdelku s cenami na vmesniku spletne trgovine. Trgovcu tako ne bo treba spremeniti etiket s ceno/spletnih informacij za zadevno blago zaradi uporabe člena 6a direktive o označevanju cen;
- kadar **trgovec** v zadnjih 30 dneh **zviša ceno** ali organizira drugo (splošno) zniževanje cen posameznega blaga, se prodajna cena na etiketi ali spletu ne bo štela kot „prejšnja“ cena, saj ne bo najnižja cena v zadnjih 30 dneh, kakor zahteva člen 6a. Trgovec bo moral torej prilagoditi ustrezne etikete s cenami ali spletno navedbo cene blaga, zajetega v objavo splošnega zniževanja cen, da bi navedel pravilno „prejšnjo“ ceno za to blago.

Člen 6a direktive o označevanju cen ne preprečuje **skupinskega oglaševanja** znižanih cen, če osrednji subjekti, kot so dajalci franšize, v imenu prodajalcev (trgovcev na drobno), ki distribuirajo njihove proizvode, načrtujejo in oglašujejo akcije znižanih cen. Kadar tak osrednji subjekt objavi znižano ceno v imenu svojih članov, mora zagotoviti, da lahko sodelujoči trgovci na drobno izpolnijo zahteve glede znižanih cen, npr. sodelujočim trgovcem na drobno mora omogočiti, da spoštujejo pravila o navedbi „prejšnje“ cene. Vsak sodelujoči trgovec na drobno ostane tudi v tem primeru odgovoren za to, da ima zadevno blago, ki ga prodaja v okviru akcije znižanih cen, pravilno „prejšnjo“ ceno.

Kot je pojasnjeno zgoraj, kadar sodelujoči trgovec na drobno zadnjih 30 dni pred objavo znižanja ohrani stabilne cene, posameznih „prejšnjih“ cen ni treba prilagoditi, saj bo predhodna prodajna cena pomenila „prejšnjo“ ceno za namene člena 6a. Če to za določeno blago, zajeto v splošno kampanjo, ne velja, mora prodajalec prilagoditi „prejšnjo“ ceno za zadevno blago. To zajema primere, ko akcije znižanih cen, ki jih začne zadevni prodajalec (trgovec na drobno), v manj kot 30 dneh sledijo kampanje, ki jih začne osrednji subjekt. V teh primerih mora posamezni zadevni trgovec na drobno pri določitvi „prejšnje“ cene upoštevati znižano ceno iz prejšnjih kampanj.

2.3. Programi zvestobe in prilagojene znižane cene

Člen 6a direktive o označevanju cen se ne uporablja za **programe zvestobe kupcev prodajalca**, kot so kartice popustov ali boni, s katerimi je potrošnik upravičen do popusta na ceno proizvodov prodajalca ali opredeljeno ponudbo izdelkov v daljših neprekinjenih obdobjih (npr. šest mesecev, eno leto) ali pri katerih se lahko kopiči dobropis (točke) za prihodnje nakupe.

Člen 6a direktive o označevanju cen se prav tako ne uporablja za **dejanske prilagojene znižane cene**, ki nimajo narave „objave“ znižane cene. Tipičen primer takih znižanih cen so zniževanja, ki izhajajo iz prejšnjih nakupov potrošnika pri zadevnem prodajalcu, ko na primer potrošnik pri nakupu prejme bon za „20-odstotni popust“, ki velja za naslednji nakup do konca meseca. Drugi primeri dejansko prilagojenih znižanih cen, ki ne spadajo na področje uporabe člena 6a, so zniževanja, ki so potrošniku dodeljena ob posebnih priložnostih, kot na primer ob vključitvi v program zvestobe ali ob poroki ali rojstnem dnevu, ter zniževanja, ki veljajo ob nakupu, a niso bila vnaprej „objavljena“.

Taki programi zvestobe in prilagojene ponudbe se še naprej ocenjujejo na podlagi direktive o nepoštenih poslovnih praksah (glej oddelek 2.8.2 in 4.2.8 smernic za izvajanje/uporabo direktive o nepoštenih poslovnih praksah ⁽¹⁷⁾).

Nasprotno pa se bo člen 6a direktive o označevanju cen še naprej uporabljal za tiste znižane cene, ki so **potrošnikom dejansko na splošno ponujene/sporočene**, čeprav so predstavljene kot prilagojene. To bi se lahko zgodilo v primerih, ko da trgovec na voljo bone ali kode s popustom načeloma vsem potrošnikom, ki v določenih obdobjih obišejo fizično ali spletno trgovino. Primeri bi lahko vključevali kampanje, kot so:

- „Danes velja 20-odstotni popust ob uporabi kode XYZ,“ ali
- „Ta konec tedna velja 20-odstotni popust na vse le za člane programa zvestobe,“

kadar kodo/program zvestobe uporablja mnogo ali večina kupcev ali je dostopen mnogim ali večini kupcem. V teh primerih mora trgovec izpolniti zahteve iz člena 6a, tj. zagotoviti, da je „prejšnja“ cena za vse zadevno blago **njegova najnižja javno dostopna cena** v zadnjih 30 dneh (glej oddelek 2.1 o objavah splošnega zniževanja cen).

3. MEDSEBOJNI VPLIV Z DIREKTIVO O NEPOŠTENIH POSLOVNIH PRAKSAH

Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁸⁾ prepoveduje nepošteno poslovne prakse v poslih podjetij v razmerju do potrošnikov ⁽¹⁹⁾. Uporablja se za vse poslovne prakse pred poslom podjetja v razmerju do potrošnika, med njim in po njem. V členu 2, točka (d), navedene direktive so poslovne prakse podjetij opredeljene kot „vsako dejanje, opustitev, ravnanje, razlaga ali tržne komunikacije, vključno z oglaševanjem in trženjem, s strani trgovca, neposredno povezano s promocijo, prodajo ali dobavo izdelka potrošnikom“. Nepoštena poslovna praksa bi lahko bila zavajajoča ali agresivna praksa (členi 6 do 9) ali kršitev zahtev poklicne skrbnosti (člen 5(2)), ki verjetno krši odločitev povprečnega potrošnika o poslu.

V členu 3(4) direktive o nepoštenih poslovnih praksah je namreč pojasnjeno, da v primeru nasprotja med določbami te direktive in drugimi pravili EU, ki urejajo posebne vidike nepoštenih poslovnih praks, prevladajo slednja in se uporabljajo za te posebne vidike.

Če torej člen 6a direktive o označevanju cen uvaja poseben sklop pravil glede opredelitve in označevanja „prejšnje“ cene ob objavi znižane cene, prevlada nad direktivo o nepoštenih poslovnih praksah glede navedenih vidikov zniževanja cen, ki jih urejajo ta posebna pravila ⁽²⁰⁾.

Pravilnost „prejšnje cene“, ki jo navede trgovec, in ustrezne znižane cene je treba skladno s tem oceniti glede na posebne zahteve člena 6a direktive o označevanju cen. To pa nacionalnim organom kazenskega pregona ne preprečuje, da ne bi za prakse trgovcev, ki kršijo člen 6a direktive o označevanju cen, sočasno uporabljali tudi direktive o nepoštenih poslovnih praksah, ko se te štejejo **tudi** za nepošteno prakse, prepovedane z navedeno direktivo, kar zajema zlasti zavajajoča dejanja glede obstoja določene cenovne prednosti v smislu člena 6(1), točka (d).

Poleg tega se, kot je navedeno v oddelku 1.2.5 Smernic za izvajanje/uporabo direktive o nepoštenih poslovnih praksah, navedena direktiva in zlasti člen 6(1), točka (d), o zavajajočih trditvah o obstoju cenovne prednosti **še naprej uporabljata za druge vidike zniževanja cen**. Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah bi se lahko uporabljala za različne zavajajoče vidike praks zniževanja cen, kot so:

- predolga obdobja, med katerimi se uporabljajo znižane cene, v primerjavi z obdobji, v katerih se blago prodaja po ceni, ki ni znižana;
- oglaševanje znižanja, na primer „do 70-odstotni popust“, ko je za 70 % znižanih le nekaj izdelkov, ostali pa za precej manj.

⁽¹⁷⁾ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/consumer-protection-law/unfair-commercial-practices-law/unfair-commercial-practices-directive_sl.

⁽¹⁸⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL L 149, 11.6.2005, str. 22).

⁽¹⁹⁾ Pred spremembami direktive o označevanju cen z Direktivo (EU) 2019/2161 je Sodišče v sodbi z dne 10. julija 2013, Evropska komisija/Kraljevina Belgija, C-421/12, EU:C:2013:769, potrdilo, da države članice ne morejo sprejeti strožjih nacionalnih pravil o znižanih cenah na podlagi direktive o nepoštenih poslovnih praksah in (prvotne) direktive o označevanju cen.

⁽²⁰⁾ Glej tudi sodbo Sodišča z dne 7. julija 2016, Citroën, C-476/14, EU:C:2016:527.

V zvezi s tem je treba opozoriti, da lahko trgovec poleg zniževanja cen uporabi druge vrste **praks za promoviranje cenovnih prednosti**, kot so:

- primerjave z drugimi cenami, npr. cenami drugih trgovcev ⁽²¹⁾, ali priporočeno maloprodajno ceno, ki jo priporoča proizvajalec;
- združene ali izenačene pogojene ponudbe (npr. „ob nakupu enega izdelka je drugi brezplačen“ ali „30-odstotni popust ob nakupu treh izdelkov“).

Take prakse pospeševanja prodaje ne spadajo na področje uporabe člena 6a direktive o označevanju cen, pač pa se zanje v celoti uporablja direktiva o nepoštenih poslovnih praksah.

Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah zajema tudi objave znižanih cen ali druge vrste praks za promoviranje cenovnih prednosti v zvezi z digitalno vsebino ⁽²²⁾ in vsemi vrstami storitev, saj se direktiva o označevanju cen uporablja le za premično blago (glej oddelek 1.1).

Prodajalec lahko tudi združi primerjavo cen in objavo znižane cene, ki jo ureja člen 6a direktive o označevanju cen. Kot je navedeno v oddelku 2.8.2 smernic za izvajanje/uporabo direktive o nepoštenih poslovnih praksah, **mora biti** prodajalec, ki predstavi primerjavo cen, **posebej pozoren** na to, da povprečni potrošnik primerjave z na primer priporočeno maloprodajno ceno ne zazna kot znižane cene. Kadar povprečni potrošnik primerjavo cen zaradi zavajajoče predstavitve dejansko zazna kot znižano ceno, lahko taka praksa pomeni kršitev direktive o nepoštenih poslovnih praksah in člena 6a direktive o označevanju cen zaradi nepravilne predstavitve „prejšnje“ cene.

4. REGULATIVNE MOŽNOSTI

Člena 6a, odstavki 3 do 5, ponuja državam članicam možnost odstopanja od splošnega pravila o zniževanju cen v primeru:

- blaga, ki se lahko hitro pokvari ali mu hitro poteče rok (v nadaljnjem besedilu: pokvarljivo blago);
- blaga, ki je na trgu manj kot 30 dni (v nadaljnjem besedilu: novosti v ponudbi), in
- zaporednih zniževanj cen v obdobju 30 dni.

4.1. Pokvarljivo blago

Člen 6a

3. Države članice lahko določijo drugačna pravila za blago, ki se lahko hitro pokvari ali mu hitro poteče rok uporabe.

Možnost iz odstavka 3 člena 6a državam članicam omogoča, da določijo drugačna pravila za blago, ki se lahko hitro pokvari ali mu hitro poteče rok uporabe. Taka pravila lahko celo vključujejo **popolno izvzetje takega blaga s področja uporabe člena 6a** ali dopustitev, da prodajalec kot „prejšnjo“ ceno navede zadnjo ceno tik pred njenim zniževanjem.

Blago, ki „se lahko hitro pokvari ali mu hitro poteče rok uporabe“, je pokvarljivo blago, ki ga je morda treba pogosteje znižati, da se hitreje proda zaradi bližajočega se datuma izteka roka uporabnosti. Ta pojem se uporablja tudi v členu 16(1), točka (d), direktive o pravicah potrošnikov ⁽²³⁾, ki določa, da potrošniki nimajo pravice do odstopa, sklenjenih na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov, kar zadeva „dobavo blaga, ki se lahko hitro pokvari ali mu hitro poteče rok uporabe“.

V navedeni direktivi „blago, ki se lahko hitro pokvari ali mu hitro poteče rok uporabe“, ni opredeljeno. Izpolnjevanje objektivnega merila „se lahko hitro pokvari ali mu hitro poteče rok uporabe“ je treba oceniti v vsakem posameznem primeru. Primeri blaga, ki se lahko hitro pokvari ali mu hitro poteče rok uporabe, so sveža hrana in pijača s kratkim iztekom roka. Države članice pa te možnosti odstopanja od splošnega pravila o zniževanju cen ne morejo uporabiti za blago, ki ni pokvarljivo zaradi fizikalne sestave in lastnosti, temveč le „poteče“ v trgovskem smislu, kot so sezonska oblačila ⁽²⁴⁾.

⁽²¹⁾ Primerjava cen različnih trgovcev prav tako spada na področje uporabe Direktive 2006/114/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju (UL L 376, 27.12.2006, str. 21), ki določa pogoje, pod katerimi je primerjalno oglaševanje dovoljeno.

⁽²²⁾ To je v členu 2(1) Direktive (EU) 2019/770 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalne vsebine in digitalnih storitev (UL L 136, 22.5.2019, str. 1) opredeljeno kot „podatki, ki so proizvedeni in dobavljeni v digitalni obliki“.

⁽²³⁾ Direktiva 2011/83/EU.

⁽²⁴⁾ Glej Smernice v zvezi z Direktivo 2011/83/EU o pravicah potrošnikov: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/consumer-protection-law/consumer-contract-law/consumer-rights-directive_en.

Isti pristop, kot se uporablja na podlagi direktive o pravicah potrošnikov, velja tudi pri razlagi pojma na podlagi direktive o označevanju cen.

4.2. Novosti v ponudbi

Člen 6a

4. Kadar je izdelek na trgu manj kot 30 dni, lahko države članice določijo tudi obdobje, ki je krajše od obdobja iz odstavka 2.

Države članice lahko na podlagi možnosti iz člena 6a, odstavka 4, objavijo znižane cene tudi za blago (novosti v ponudbi), ki ga trgovec prodaja manj kot 30 dni pred tako objavo. Možnost je formulirana široko in se nanaša na „obdobje, ki je krajše“ (od privzetega obdobja najmanj 30 dni).

Ta regulativna možnost za razliko od tiste v zvezi z blagom, ki se lahko hitro pokvari ali mu hitro poteče rok uporabe in za katero lahko države članice določijo „drugačna pravila“, vključno z izvzetjem takega blaga s področja uporabe člena 6a, navaja le „obdobje, ki je krajše“. Skladno s tem je ni mogoče razlagati, kot da vključuje tudi možnost popolnega izvzetja tega blaga iz zahteve, da se upošteva referenčno obdobje za določitev „prejšnje“ cene.

Kadar se države članice torej odločijo uporabiti to možnost, da odstopijo od splošnega pravila, morajo opredeliti **določeno časovno obdobje** za določitev „prejšnje“ cene ali pa **trgovcem dovoliti, da sami opredelijo časovno obdobje in ga navedejo poleg ustrezne „prejšnje“ cene**. V tem zadnjem scenariju, ko določeno referenčno obdobje ni uvedeno z nacionalnimi predpisi, se poštenost objav znižanih cen zadevnega blaga še naprej ocenjuje na podlagi direktive o nepoštenih poslovnih praksah v vsakem posameznem primeru.

Pojem „biti na trgu“ je treba razlagati v okviru splošnega pravila iz člena 6a, odstavka 1 in 2, ki se nanaša na dejanja določenega trgovca, ki objavi znižane cene. Zato se „trg“ v tem okviru nanaša na prodajo blaga s strani določenega trgovca, kot je opredeljeno v členu 2, točka (d), direktive o označevanju cen.

Šteje se, da je blago že na „trgu“, če **trgovec** po obdobju prekinitve, npr. po tem ko blago začasno ni bilo na zalogi ali je sezonsko, kot so zimska/poletna oblačila, **spet začne ponujati isto** blago. Ker tako blago pravzaprav ne bi bilo novost v ponudbi, se v tem primeru izjema iz člena 6a(4) ne uporablja.

Vendar lahko trgovec v teh primerih kot referenčno obdobje za določitev „prejšnje“ cene izbere **daljše časovno obdobje**, v katerem se je blago ponujalo za prodajo, ki traja skupaj najmanj 30 dni. Kadar trgovec po obdobju prekinitve torej znova ponudi blago za prodajo, lahko objavi znižano ceno, pri čemer kot „prejšnjo“ ceno navede najnižjo ceno, uporabljeno v referenčnem obdobju pred prekinitvijo (na primer v zadnjem letu), če:

— je bilo blago v tem referenčnem obdobju ponujeno za prodajo skupaj najmanj 30 dni in

— je navedena „prejšnja“ cena najnižja cena v celotnem referenčnem obdobju.

Od trgovca se lahko na podlagi ocene posameznih primerov zahteva, da v skladu s členom 7 direktive o nepoštenih poslovnih praksah potrošnika obvesti, kdaj je navedena „prejšnja“ cena, ki se ni uporabljala v obdobju tik pred zniževanjem cen, pač pa na primer v prejšnjem letnem času.

4.3. Postopna zniževanja cen

Člen 6a

5. Države članice lahko določijo, da je v primeru postopnega zniževanja cene prejšnja cena tista cena, ki ni bila znižana pred prvo uporabo znižane cene.

Regulativna možnost iz odstavka 5 člena 6a se uporablja, ko se cene med isto prodajno akcijo postopno znižujejo **brez prekinitve**. V tem primeru je „prejšnja“ cena najnižja cena, ki se je uporabljala v 30 dneh pred prvo objavo znižane cene in ki se ohrani kot „prejšnja“ cena za vse naknadne objave znižane cene med prodajno akcijo.

- Najnižja cena blaga v zadnjih 30 dneh pred začetkom prodajne akcije je bila na primer 100 EUR. Prodajalec ob objavi prvega zniževanja cene (npr. 10-odstotni popust) kot svojo „prejšnjo“ ceno navede 100 EUR, ki jo nato nespremenjeno ohrani tudi pri objavi nadaljnjega 20-odstotnega in 30-odstotnega znižanja.

Drugače pa je v primeru zaporednih prodajnih akcij v 30-dnevnem obdobju (npr. pri pospeševanju prodaje, kot je „20-odstotni popust vsako nedeljo v decembru“ ali med zaporednimi akcijami v novembru/decembru ob „dnevu samskih (*Singles day*)“, „črnem petku“, „kibernetskem ponedeljku (*Cyber Monday*)“ ali božiču). Pri takih zaporednih prodajnih akcijah, ko se cena zvišuje v prekinjenih (kratkih) obdobjih, se uporablja splošno pravilo iz člena 6a, „prejšnja“ cena za vsako zaporedno zniževanje cene pa je najnižja cena v zadnjih 30 dneh, tj. vključno z znižano ceno med prejšnjim pospeševanjem prodaje.

Da bi preprečili izogibanje odstavkoma 1 in 2 člena 6a, se odstavek 5 razlaga ozko. To se skladno s tem uporablja le ob postopnem zniževanju cene brez prekinitvev in zviševanja navedene „prejšnje“ cene med neprekinjenim zniževanjem cene.
